

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria – Vlada – Government

Plani i Reagimit Kombëtar

Prishtinë, nëntor 2023

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Plani i Reagimit Kombëtar (PRK) ofron doktrinën themelore të menaxhimit të emergjencave për mënyrën se si reagon vendi ynë ndaj të gjitha llojeve të incidenteve. Plani është ndërtuar mbi bazën e koncepteve që janë shkallëzuese, elastike dhe adaptuese të përcaktuara në Sistemin e Integruar të Menaxhimit të Emergjencave (SIME), me qëllim të harmonizimit të roleve dhe përgjegjësi kryesore në nivel kombëtar. Strukturat, rolet dhe përgjegjësitë e përshkruara në këtë Plan mund të zbatohen pjesërisht ose plotësisht në kontekstin e një kërcënimi ose rreziku, në pritje të një ngjarjeje të rëndësishme ose në reagim ndaj një emergjence apo incidenti aktual. Zbatimi i strukturave dhe procedurave të përshkruara këtu lejon një reagim të shkallëzuar, ofrim të burimeve dhe kapaciteteve specifike dhe një nivel koordinimi të përshtatshëm për çdo lloj incidenti.

Reagimi ndaj fatkeqësive dhe emergjencave kërkon bashkëpunimin e një sërë organizatash; sa më i madh apo më kompleks të jetë incidenti, aq më i madh është numri dhe shumëllojshmëria e organizatave që duhet të reagojnë. Nëse marrim si shembull një zjarr në zonë urbane: zjarrfikësit do të udhëheqin reagimin; zyrtarët policor do të jenë në vendngjarje duke siguruar kontrollin e trafikut dhe ofruar siguri; personeli i urgjencës mjekësore do të kontrollojë, transportojë dhe dërgojë të lënduarit në spitalet e afërta; dhe organizatat jofitimprurëse ose vullnetare do të ndihmojnë banorët e zhvendosur me shërbime jetike. Për fatkeqësitë e mëdha, si tërmetet për shembull, përfshirja e strukturave të nivelit qendror të Qeverisë është e pashmangshme. Bizneset, organizatat vullnetare dhe elementë të tjerë të sektorit privat janë gjithashtu palë kryesore të interesit, sepse ofrojnë shërbime esenciale që duhet të rikthehen pas një incidenti. Plani ofron bazën për mënyrën se si këto organizata i koordinojnë, integrojnë dhe unifikojnë reagimin e tyre.

Shkalla e fatkeqësive dhe incidenteve gjatë viteve të fundit ka sjellë risi të vazhdueshme në operacionet e reagimit dhe ka vënë në pah nevojën për avancim të mëtejshëm për të ndërtuar kapacitete elastike dhe të qëndrueshme për t'iu përgjigjur fatkeqësive me frekuencë dhe përmasa në rritje. Ky version i rishikuar i PRK-së përfshin mësimet e nxjerra nga këto fatkeqësi dhe incidente dhe ndan përvojat më të mira në zhvillim.

Plani është i strukturuar për t'ju ndihmuar institucioneve, qytetarëve, organizatave joqeveritare (OJQ) dhe bizneseve të hartojnë plane për tërë komunitetin, t'i integrojnë planet e vijimësisë së funksionimit dhe të ndërtojnë kapacitete për t'iu përgjigjur dështimeve të efektit domino midis bizneseve, zinxhirëve të furnizimit dhe sektorëve të infrastrukturës, si dhe të bashkëpunojnë me sektorin privat dhe OJQ-të për t'i stabilizuar shërbimet jetike të komunitetit dhe për ta mundur rivendosjen e shërbimeve gjatë incidenteve të rënda.

Plani tanimë i përditësuar përshkruan mënyrat për t'i përmirësuar strukturat e koordinimit dhe reagimit dhe për ta ngritur nivelin e gatishmërisë për incidente madhore. Stabilizimi i shërbimeve jetike të komunitetit në incidente madhore është jetik dhe jashtëzakonisht i vështirë. Komunitetet nuk mund t'i përballojnë këto sfida vetëm duke i zgjeruar planet dhe duke i rritur kapacitetet ekzistuese. Përkundrazi, nevojiten mekanizma të rinj për të plotësuar dhe integruar ato ekzistuese dhe për ta lehtësuar koordinimin ndër-sektorial, duke respektuar njëkohësisht rolet e partnerëve të sektorit privat dhe autoriteteve të nivelit lokal dhe qendror.

Ky version i përditësuar i planit, bazohet në qasjen e reagimit në Planin e mëparshëm të Reagimit Kombëtar për adresimin e menaxhimit të emergjencave të sigurisë kombëtare. Strategjia e Sigurisë e Kosovës vë në dukje se kundërshtarët e mundshëm po zhvillohen me kapacitete dhe aftësi të avancuara në armatim dhe pajisje përmes luftës inteligjente dhe hibride, që mund ta kërcënojnë infrastrukturën kritike të vendit tonë.

Këto sfida tejkalojnë ato të krijuara nga tërmetet, rreziqet e tjera natyrore si dhe incidentet kriminale-terroriste.

Iniciativat në këtë plan adresojnë sfidat që rezultojnë për menaxhimin e pasojave në mënyra që plotësojnë dhe mbështesin planet dhe strukturat koordinuese të qeverisë, sektorit privat dhe OJQ-ve të tjera.

Përmbajtja

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	2
I. HYRJE.....	9
Zbatimi i Planit të Reagimit Kombëtar	9
Autorizimet ekzekutive.....	10
Qëllimi	10
Fushëveprimi	10
Autorizimet	11
Konceptet kryesore	11
II. ROLET DHE PËRGJEGJËSITË PËR REAGIM.....	12
Niveli Qendror dhe Lokal.....	12
Kryetari i Komunës	12
Qeveria	13
Ministria e Punëve të Brendshme	13
Ministria e Mbrojtjes	13
Ministria e Punëve të Jashtme dhe Diasporës	13
Institucionet tjera qendrore	13
Funksionet Mbështetëse Emergjente.....	13
Organizatat Jo-Qeveritare dhe Vullnetare	15
Sektori privat.....	15
Përfshirja e qytetarëve.....	16
III. KONCEPTI I VEPRIMIT/OPERIMIT	16
Koordinimi i përgjithshëm i aktiviteteve qendrore të menaxhimit të incidentit.....	16
Struktura organizative	17
Elementet themelore organizative të PRK-së	17
Këshilli i Sigurisë së Kosovës	17
Sekretariati i Këshillit të Sigurisë së Kosovës (SKSK)	18
Komitetet për Koordinimin e Politikave (KKP)	18
Grupi Ndër-institucional për Menaxhimin e Incidenteve (GNMI)	18
Procedurat e GNMI-së.....	18
Qendra Operative e Ministrisë së Punëve të Brendshme (QOMP)	18
Qendra Operative e Agjencisë së Menaxhimit Emergjent (QOAME).....	19
Qendra e Bashkuar Fushore	19

Post-Komanda e Incidentit.....	20
Qendra për Rimëkëmbje nga Fatkeqësitë (QRF)	20
Ekipi për Reagim Emergjent	20
Reagimi proaktiv qeveritar ndaj ngjarjeve katastrofike.....	21
Zbatimi i protokolleve proaktive qeveritare.....	21
Parimet udhëzuese për reagimin proaktiv qeveritar	21
IV. VEPRIMET NË KUADËR TË MENAXHIMIT TË INCIDENTIT	21
Njoftimi dhe vlerësimi	22
Obligimet për raportim	22
Kërkesat për ndihmë nga MPB-ja.....	23
Veprimet gjatë incidentit.....	23
Demobilizimi.....	24
Raporti pas veprimit.....	24
V. MENAXHIMI DHE MIRËMBAJTJA E VAZHDUESHME E PLANIT	25
Mirëmbajtja e planit.....	25

HYRJE

Organizimi i Planit të Reagimit Kombëtar

Plani i Reagimit Kombëtar përbëhet prej elementeve të paraqitura në figurën 1 të faqes në vijim. Paragrafët më poshtë shpjegojnë secilin element veç e veç.

- **Plani Themelor** përfshinë qëllimin, fushëveprimin, rolet dhe përgjegjësitë, konceptin e zhvillimit të operacioneve, veprimet specifike për menaxhimin e emergjencave dhe udhëzimet për mirëmbajtjen e planit.
- **Shtojcat** ofrojnë informacione plotësuese për termet, definicionet, shkurtesat dhe autoritetet.

Anekset mbështetëse

- **Menaxhimi financiar** ofron udhëzime për implementimin e PRK-së për tu siguruar që fondet lidhur me emergjencat të sigurohen shpejt dhe në harmoni me ligjet, politikat, rregulloret dhe standardet e caktuara.
- **Koordinimi ndërkombëtar** ofron udhëzime për përmbushjen e përgjegjësiave që lidhen me koordinimin ndërkombëtar në mbështetje të reagimit qeveritar ndaj incidenteve vendore me karakter kombëtar.
- **Menaxhimi logjistik** përshkruan kornizën brenda së cilës vepron funksioni i menaxhimit të përgjithshëm logjistik i PRK-së.
- **Koordinimi i sektorit privat** përvijon proceset për sigurimin e integritetit dhe koordinimit efektiv të menaxhimit të emergjencave me sektorin privat, duke përfshirë edhe përfaqësuesit e sektorit të Infrastrukturës Kritike.
- **Marrëdhëniet me publikun** përshkruajnë procedurat e komunikimit ndër-institucional të emergjencave për të mundësuar koordinim dhe ndarjen e informacioneve me kohë për publikun gjatë incidenteve me karakter kombëtar.
- **Menaxhimi i vullnetarëve dhe donacioneve** ofron udhëzime për funksionet e menaxhimit të vullnetarëve dhe donacioneve që kanë të bëjnë me incidentet me karakter kombëtar.
- **Siguria dhe shëndeti i pjesëmarrësve në reagim** përshkruan proceset për të siguruar angazhim të koordinuar dhe gjithëpërfshirës për identifikimin e rreziqeve për sigurinë dhe shëndetin e reaguesve, si dhe implementimin e procedurave për zvogëlimin apo eliminimin e sëmundjeve ose lëndimeve gjatë aktiviteteve të menaxhimit të incidenteve dhe të reagimit emergjent.

Fig.1: Organizimi i Planit të Reagimit Kombëtar

Plani Themelor	
Shtojcat	<ul style="list-style-type: none"> • Fjalori i termeve kryesore • Lista e shkurtesave • Autorizimet dhe referencat
Anekset e FME-ve	<ul style="list-style-type: none"> • FME 1 – Transporti • FME 2 – Komunikimi • FME 3 – Punët publike dhe inxhinieringu • FME 4 – Zjarrfikja • FME 5 – Menaxhimi emergjent • FME 6 – Shërbimet e kujdesit dhe strehimit masiv • FME 7 – Mbështetja me burime • FME 8 – Shërbimet mjekësore emergjente dhe shëndeti publik • FME 9 – Kërkimi dhe shpëtimi • FME 10 – Reagimi ndaj materieve të rrezikshme • FME 11 – Resurset natyrore dhe bujqësore • FME 12 – Energjia • FME 13 – Siguria publike • FME 14 – Rimëkëmbja afatgjate e komunitetit • FME 15 – Marrëdhëniet me jashtë
Anekset mbështetëse	<ul style="list-style-type: none"> • Menaxhimi financiar (për t’u punuar) • Koordinimi ndërkombëtar (për t’u punuar) • Menaxhimi logjistik (për t’u punuar) • Koordinimi i sektorit privat (për t’u punuar) • Marrëdhëniet publike (për t’u punuar) • Menaxhimi i vullnetarëve dhe donacioneve (për t’u punuar) • Siguria dhe shëndeti i punëtorëve (për t’u punuar)
Anekset për incidente	<ul style="list-style-type: none"> • Incident katastrofik • Incident me materie të rrezikshme

Anekset për incidente

Anekset për incidente adresojnë situatat e papritura apo të rrezikshme të cilat kërkojnë zbatim të specializuar të PRK-së. Anekset për incidente përshkruajnë misionet, politikat, përgjegjësitë dhe proceset e koordinimit që drejtojnë ndërveprimin e entiteteve publike dhe private të angazhuara në menaxhimin e incidenteve dhe operacionet e reagimit emergjent përgjatë tërë spektrit të rreziqeve të mundshme. Anekset për incidente janë si në vijim:

- **Aneksi për Incidente Biologjike** i përshkruan aktivitetet e menaxhimit të incidenteve që kanë të bëjnë me incidentet e terrorizmit biologjik (mikroorganizma), si dhe përhapjen e sëmundjeve ngjitëse (epidemitë) me rrezik të lartë.
- **Aneksi për Incidente Katastrofike** vendos strategjinë për zbatimin dhe koordinimin e reagimit intensiv kombëtar ndaj incidenteve katastrofike.
- **Aneksi për Incidentet Bujqësore dhe të Ushqimit** përshkruan aktivitetet e menaxhimit të incidenteve që kanë të bëjnë me fatkeqësitë e mëdha, sulmet terroriste ose emergjencat tjera që përfshijnë sistemin kombëtar të bujqësisë dhe ushqimit.
- **Aneksi për Incidentet Nukleare/Radiologjike** përshkruan aktivitetet e menaxhimit të incidenteve që kanë të bëjnë me incidentet nukleare/radiologjike.
- **Aneksi për Incidente me Materie të Rrezikshme** përshkruan aktivitetet e menaxhimit të incidenteve që kanë të bëjnë me incidentet e ndotjeve nga materiet e rrezikshme dhe karburanteve, e që kanë karakter kombëtar.
- **Aneksi për Zbatimin e Ligjit dhe Hetimin e Incidenteve Terroriste** përshkruan strukturat dhe proceset e koordinimit të zbatimit të ligjit dhe hetimeve penale si reagim ndaj ngjarjeve terroriste.

PLANI I REAGIMIT KOMBËTAR

I. HYRJE

Që nga hyrja në fuqi e Planit të Reagimit Kombëtar (PRK) në dhjetor të vitit 2010, pasqyra kombëtare e menaxhimit të emergjencave/incidenteve në vend ka ndryshuar rrënjësisht si rrjedhojë e zhvillimeve të fundit në këtë drejtim. Mjedisi kërcënues i tanishëm përfshinë jo vetëm spektrin tradicional të rreziqeve natyrore, teknologjike dhe atij të shkaktuar nga faktori njeri (siç janë: zjarret fushore dhe urbane, vërshimet, rrjedhjet e vajrave, rrjedhja e materieve të rrezikshme, aksidentet e trafikut, tërmetet, stuhitë, epidemitë dhe çrregullimet në infrastrukturën dhe burimet kritike), por edhe arsenalin vdekjeprurës të armëve të ndryshme kimike, biologjike, radioaktive dhe nukleare, armët e shkatërrimit në masë dhe sulmet kibernetike. Pasojat nga fatkeqësitë në Kosovë përgjatë viteve kanë qenë të profileve të ndryshme të rrezikut si: përmytje, reshje të mëdha bore, ortekë, thatësira, rrëshqitje të dheut, shembjet e shkëmbinjve, stuhitë, zjarret në pyje, tërmetet, epidemitë, pandemitë, sëmundjet e kafshëve, etj.

Përmytjet në pellgun e Drinit të Bardhë ndodhin çdo dy deri në tre vjet. Ndërmjet nëntorit 2007 dhe qershorit 2008, tri përmytje zhvendosën 3500 njerëz nga shtëpitë e tyre. Përmytje të rënda ka pasur përgjatë viteve 2010, 2012, 2014, 2021, 2023. Mesatarja vjetore e personave të prekur nga përmytjet është rreth 10,000 persona ndërsa mesatarja vjetore e PBB-së së prekur është rreth 50 milionë euro. Ndryshimet klimatike në Kosovë kanë sjellë rritje të intensitetit dhe shpeshësisë së ngjarjeve ekstreme të reshjeve si shiu i dendur me shtrëngata dhe thatësira, veçanërisht që nga vitet 1980.

Vërshimet e shpejta po bëhen gjithnjë e më të zakonshme në zonat malore dhe ato urbane, ndërsa përmytjet nga lumenjtë ndodhin më shpesh në fusha dhe ultësira. Temperaturat e larta, tani e tutje me shumë gjasa do të shkaktojnë valë të të nxehtit dhe zjarre në pyje, degradim të ekosistemit dhe reduktim të shërbimeve të ekosistemit, forma të reja dhe të shtuara të ndotjes së ujit dhe sëmundjeve që lidhen me ujin. Këto zhvillime rrisin rrezikun për aktivitetin ekonomik, infrastrukturën, sigurinë energjetike dhe shëndetin e njerëzve. Kosova është shumë e ndjeshme ndaj ndryshimeve klimatike pasi që dy nga sektorët e saj më të rëndësishëm ekonomikë – bujqësia dhe pylltaria – janë të varura nga klima.

Rreziqet epidemiologjike, si helmimet me ujë, helmimet me ushqim, Gripi pandemik, Ethet Hemoragjike Krimea Kongo, Brucelozë, Tularemia dhe së fundmi pandemia Covid-19 janë disa nga rreziqet kryesore që kanë rrezikuar dhe prekur shëndetin publik të qytetarëve të Republikës së Kosovës. Po ashtu, edhe sëmundjet e kafshëve si: Tërbimi, Anthraxi, Mortaja Klasike e Derrave, Mortaja Atipike e Shpezëve, sëmundja gungore e lopëve e të tjera, janë disa nga rreziqet që përveç kafshëve kanë rrezikuar dhe prekur edhe shëndetin publik në Kosovë.

Zbatimi i Planit të Reagimit Kombëtar

Plani i Reagimit Kombëtar është plani themelor operativ për menaxhimin e incidenteve. Ai vendos strukturat, proceset dhe protokollet koordinuese të nivelit kombëtar, të cilat do të inkorporohen në planet e caktuara gjithëpërfshirëse e specifike për incidente të të gjitha llojeve, të cilët janë të destinuar për implementimin e autorizimeve dhe përgjegjësi specifike statusore të ministrive dhe agjencive të ndryshme në skenarët e veçantë kontingjentë. Këto plane janë të lidhur me PRK-në në kontekst të Incidenteve me Karakter Kombëtar, por mbesin si dokumente të pavarura në faktin se ofrojnë protokolle të hollësishme për reagim ndaj incidenteve rutinore, të cilat normalisht menaxhohen nga agjencitë qeveritare, pa nevojën koordinuese të Ministrisë së Punëve të Brendshme.

PRK është gjithmonë në fuqi dhe elementet e caktuara të tij mund të zbatohen sipas nevojës, për fuqizimin dhe përmirësimin e reagimit mbi parimet bazë të elasticitetit dhe zgjerimit.

Autorizimet ekzekutive

PRK në tërësinë e tij nuk ndërhyjnë në asnjë autorizim/mandat/autoritet të institucioneve qendrore dhe lokale.

Qëllimi

PRK është udhëzues për mënyrën se si reagon vendi ynë ndaj të gjitha llojeve të fatkeqësive dhe emergjencave. PRK është punuar mbi koncepte të shkallëzueshme, elastike dhe të adaptueshme të përcaktuara në Sistemin e Integruar të Menaxhimit të Emergjencave (SIME). Për t'i harmonizuar rolet dhe përgjegjësitë kryesore në tërë vendin, PRK përvijon autorizimet e veçanta dhe praktikën më të mira për menaxhimin e incidenteve që variojnë nga ato serioze por lokale, deri te ato që janë katastrofike dhe kombëtare në shtrirje.

Termi “reagim” i përdorur në PRK përfshinë veprimet e menjëhershme për shpëtimin e jetës, mbrojtjen e të mirave materiale dhe mjedisit, si dhe plotësimin e nevojave elementare njerëzore. Reagimi gjithashtu përfshinë edhe zbatimin e planeve dhe veprimeve emergjente për mbështetjen e fazës së rimëkëmbjes. PRK përshkruan doktrinën për menaxhimin e të gjitha llojeve të fatkeqësive ose emergjencave, pavarësisht nga shkalla, shtrirja dhe ndërlidhjet e tyre.

Duke e shfrytëzuar Sistemin e Integruar për Menaxhimin e Emergjencave (SIME 2010), PRK vendos mekanizmat për:

- Integrimin e aktiviteteve të lidhura me reagimin dhe rimëkëmbjen nga incidentet;
- Përmirësimin e koordinimit dhe integritet të partnerëve të strukturave qendrore, rajonale, lokale, të sektorit privat dhe atyre joqeveritare;
- Rritjen në maksimum të shfrytëzimit efikas të burimeve të nevojshme për menaxhim efektiv të incidenteve dhe mbrojtje të Infrastrukturës Kritike;
- Menaxhimin e komunikimit dhe rritjen e vetëdijes dhe informatave mbi situatën;
- Lehtësimin e shfrytëzimit të ndihmës reciproke emergjente dhe mbështetjes qendrore emergjente për nivelin lokal;
- Sigurimin e reagimit proaktiv dhe të integruar qendror për ngjarjet katastrofike, dhe
- Ndërlidhja me planet tjera qendrore të menaxhimit të incidenteve dhe reagimit emergjent për llojet e veçanta të incidenteve dhe rreziqeve.

Fushëveprimi

PRK mbulon tërë gamën e kërkesave komplekse dhe vazhdimisht të ndryshueshme në parashikimin ose reagimin ndaj fatkeqësive natyrore dhe fatkeqësive tjera. PRK, gjithashtu siguron bazat për fillimin e aktiviteteve të rimëkëmbjes afatgjate të komunitetit dhe aktiviteteve të parandalimit.

PRK vendos mekanizmat institucionalë dhe ndër-institucionalë për përfshirjen e Qeverisë (MPB-së, si Koordinator Qeveritar) në operacionet e menaxhimit të incidenteve. Kjo përfshinë koordinimin e strukturave dhe proceseve për incidentet që kërkojnë:

- Përkrahjen qendrore për organet komunale;
- Mbështetjen ndër-institucionale të nivelit qendror;

- Ushtrimin e autorizimeve dhe përgjegjësi të drejtpërdrejta qendrore, sipas ligjit; dhe
- Integrimin e sektorit privat dhe publik në menaxhimin e incidenteve.

PRK bën ndarjen midis incidenteve që kërkojnë koordinim nga MPB-ja, incidenteve të përcaktuara si Incidente me Karakter Kombëtar, si dhe shumicën e incidenteve që ndodhin për çdo ditë të cilat menaxhohen nga institucionet përgjegjëse nëpërmjet autorizimeve dhe planeve tjera ekzistuese.

Për më tepër, PRK:

- Njeh dhe inkorporon mandatet dhe autorizimet e ministrive dhe agjencive qeveritare, pushtetit lokal dhe strukturave operative rajonale, si dhe organizatave të sektorit privat në menaxhimin e incidenteve.
- Saktëson në hollësi rolet dhe përgjegjësitë e veçanta të Ministrisë së Punëve të Brendshme, Prokurorit të Shtetit, Ministrisë së Drejtësisë, Ministrisë së Mbrojtjes, Ministrisë së Punëve të Jashtme dhe Diasporës dhe ministrive dhe agjencive tjera të përfshira në menaxhimin e incidenteve sipas SIME-së.
- Vendos strukturat dhe proceset organizative ndërinstitucionale të nevojshme për zbatimin e autoritetit, rolit dhe përgjegjësi të Ministrit të Punëve të Brendshme në cilësinë e “Koordinatorit Qeveritar” për menaxhimin e incidenteve vendore.

PRK është i zbatueshëm për të gjitha ministrinë dhe agjencitë qeveritare, të cilat thirren sipas nevojës për të ofruar ndihmë apo për të zhvilluar operacione në kontekst të incidenteve aktuale, apo të mundshme me karakter kombëtar.

Autorizimet

PRK nuk bart asnjë autorizim të ri tek Ministri i Punëve të Brendshme apo tek çdo zyrtar tjetër qeveritar. Më saktë, PRK vendos strukturat koordinuese, proceset dhe protokollet e nevojshme për integrimin e autorizimeve dhe politikave të ministrive dhe agjencive të ndryshme qeveritare, në kornizën e përbashkët për veprimet e përfshirjes së aktiviteteve të parandalimit, gatishmërisë, reagimit dhe rimëkëmbjes.

Konceptet kryesore

Konceptet kryesore të pasqyruara në PRK, janë si në vijim:

- Menaxhimi sistematik dhe i koordinuar i incidenteve përfshinë protokollet për:
 - raportimin e incidentit;
 - veprimet e koordinuara;
 - alarmimin dhe lajmërimin;
 - mobilizimin e resurseve qeveritare për plotësimin e kapaciteteve ekzistuese qendrore dhe lokale;
 - veprimin nën kërcënimet e ndryshme ose të niveleve të ndryshme; dhe
 - integrimin e funksioneve të menaxhimit të krizave dhe pasojave të tyre.
- Lajmërimi proaktiv dhe dislokimi i resurseve qendrore në parashikim të ngjarjes katastrofike apo reagim ndaj saj në koordinim dhe bashkëpunim me strukturat e nivelit lokal dhe të sektorit privat, kur është e mundur.

- Organizimi i përpjekjeve ndër-institucionale për zvogëlimin e dëmeve, rikthimin e zonave të goditura në gjendjen e para-incidentit nëse është e mundshme dhe/ose zbatimi i programeve për lehtësimin e dobësive përballë ngjarjeve të ardhshme.
- Koordinimi i komunikimit gjatë incidentit, siguria dhe shëndeti i reaguesve, përfshirja e sektorit privat dhe aktivitetet tjera, të cilat janë të zakonshme për shumicën e incidenteve (shih anekset mbështetëse).
- Organizimi i Funksioneve Mbështetëse Emergjente (FME-ve) për ta ndihmuar shpërndarjen e resurseve, mjeteve dhe ndihmës esenciale qendrore.
- Sigurimi i mekanizmave për koordinim, komunikim dhe shkëmbim të informacioneve në rrafshin vertikal dhe horizontal në reagim ndaj kërcënimeve apo incidenteve.
- Lehtësimi i mbështetjes qeveritare për ministritë dhe agjencitë që veprojnë nën autorizimet e tyre.
- Hartimi i procedurave dhe planeve plotësuese operacionale, taktike dhe atyre specifike për rreziqet e pritshme.
- Sigurimi i bazamentit për koordinimin e planifikimit, trajnimeve, ushtrimeve, vlerësimeve, koordinimeve dhe shkëmbimit të informacioneve midis akterëve kryesorë.

II. ROLET DHE PËRGJEGJËSITË PËR REAGIM

Niveli Qendror dhe Lokal

Pjesëtarët e policisë, zjarrfikjes dhe shpëtimit, shëndetit publik dhe urgjencës, menaxhimit emergjent, shërbimeve publike, mjedisit dhe personeli tjetër, zakonisht janë të parët që arrijnë në vendin e incidentit dhe të fundit që largohen prej aty.

Kur mbingarkohen ose shterohen resurset dhe kapacitetet lokale, kryetarët e komunave mund të kërkojnë përkrahje nga qeveria, pas një vlerësimi preliminar të dëmeve të realizuar në bashkëveprim me Agjencinë e Menaxhimit Emergjent (AME) të Ministrisë së Punëve të Brendshme (MPB). Përgjegjësitë në vijim janë përgjegjësitë e kryetarit të komunës.

Kryetari i Komunës

Si shef i ekzekutivit të komunës, kryetari është përgjegjës për siguri publike dhe mirëqenie të qytetarëve në atë komunë. Kryetari:

- Është përgjegjës për koordinimin e resurseve komunale për adresimin e tërë spektrit të veprimeve të parandalimit, gatishmërisë, reagimit dhe rimëkëmbjes nga incidentet në kontekstin e të gjitha rreziqeve duke përfshirë fatkeqësitë natyrore dhe fatkeqësitë tjera;
- Siguron udhëheqje dhe luan rol kyç në komunikim me publikun dhe ndihmën për njerëzit, bizneset dhe organizatat në përballje me pasojat e çdo emergjence brenda juridiksionit të komunës;

- Nxitë pjesëmarrjen në ndihmat reciproke dhe ushtron autoritetin e tij për të hyrë në marrëveshje për ndihmë reciproke me komunat tjera; Kërkon ndihmë qeveritare kur vlerësohet që kapacitetet komunale do të jenë të pamjaftueshme apo të rraskapitura.

Qeveria

Ministria e Punëve të Brendshme

Ministri i Punëve të Brendshme është përgjegjës për koordinimin e operacioneve qeveritare brenda vendit për t'u përgatitur, reaguat dhe rimëkëmbur nga fatkeqësitë natyrore dhe fatkeqësitë tjera. Ministri i Punëve të Brendshme është "koordinator qeveritar" për menaxhimin e incidenteve vendore. Në këtë cilësi, ministri gjithashtu është përgjegjës për koordinimin e resurseve qeveritare të përdorura në reagim dhe rimëkëmbje nga fatkeqësitë natyrore dhe fatkeqësitë tjera nëse dhe kur zbatohet njëri nga katër kushtet në vijim:

1. Ministria apo agjencia qeveritare në veprim (sipas autoritetit të saj) ka kërkuar ndihmën e Qeverisë;
2. Resurset lokale janë mbingarkuar dhe është kërkuar ndihma qeveritare;
3. Më shumë se një ministri apo agjenci janë përfshirë thellësisht në reagim ndaj incidentit; apo
4. Ministri është urdhëruar nga Kryeministri që të marr përsipër përgjegjësinë e menaxhimit të incidentit.

Ministria e Mbrojtjes

Ministri i Mbrojtjes (MM) autorizon mbështetjen e FSK-së për autoritetet civile për incidentet vendore. Komandanti i FSK-së ruan autoritetin e komandimit të FSK-së në të gjitha situatat dhe operacionet.

Ministria e Punëve të Jashtme dhe Diasporës

Ministria e Punëve të Jashtme dhe Diasporës (MPJD) ka përgjegjësinë e koordinimit ndërkombëtar.

Institucionet tjera qendrore

Gjatë një Incidenti të Karakterit Kombëtar, ministritë dhe agjencitë tjera qeveritare mund të luajnë rol parësor, koordinues ose mbështetës, varësisht nga resurset e tyre dhe natyra e incidentit. Në situatat ku agjencia e caktuar qeveritare ka autoritetin dhe përgjegjësinë juridike për drejtimin apo menaxhimin e aspekteve kryesore të reagimit, kjo agjenci është pjesë e udhëheqjes qendrore.

Disa agjenci qeveritare me përgjegjësi dhe autoritet ligjor, gjithashtu mund të marrin pjesë në Komandën e Bashkuar në Postë-Komandën e Incidentit (PKI). Ministritë dhe agjencitë qeveritare marrin pjesë në strukturën e Funkcionit Mbështetës Emergjent (FME), si koordinatorë të agjencive kryesore apo mbështetëse, nga të cilët është kërkuar për t'i mbështetur aktivitetet e menaxhimit të incidentit të caktuar.

Funksionet Mbështetëse Emergjente

PRK përdorë qasjen funksionale, e cila bashkon kapacitetet e ministrive dhe agjencive qeveritare, Kryqit të Kuq të Kosovës (KKK) dhe Sektorit Privat në FME, për të siguruar planifikim, mbështetje, resurse, zbatim

të programit dhe shërbime emergjente, të cilat mund të duhen më së shumti gjatë Incidenteve me Karakter Kombëtar. Reagimi qeveritar ndaj incidenteve aktuale apo të mundshme të karakterit kombëtar zakonisht sigurohet nëpërmjet aktivizimit të plotë apo të pjesshëm të strukturës së FME-së përkatëse. FME-të shërbejnë si mekanizëm koordinues për të ofruar ndihmë për autoritetet e nivelit lokal apo për ministritë dhe agjencitë që kryejnë misione të përgjegjësive parësore qendrore. FME siguron personel plotësues për Qendrën e Situatave të Këshillit të Sigurisë të Kosovës (QSKSK), Qendrën Operative të Ministrisë së Punëve të Brendshme (QOMP), Qendrën Operative të Agjencisë së Menaxhimit Emergjent (QOAME), Qendrat Operative Emergjente 112 (QOE 112) të Agjencisë së Menaxhimit Emergjent, Qendrën e Bashkuar Fushore (QBF) dhe Post-Komandën e Incidentit (PKI) sipas nevojës që dikton situata e caktuar.

Secili FME është i përbërë nga agjencitë parësore dhe agjencitë mbështetëse. PRK i përcakton agjencitë parësore mbi bazën e autorizimeve, resurseve dhe kapaciteteve të tyre, ndërsa agjencitë mbështetëse i përcakton mbi bazën e resurseve dhe kapaciteteve në fushën e caktuar funksionale. Fusha e secilit FME është e përmbledhur në Figurën 2 të faqes pasuese.

Figura 2: Funkcionet Mbështetëse Emergjente

Funksioni	Fushëveprimi
FME 1 – Transporti	<ul style="list-style-type: none"> Menaxhimi dhe kontrolli i aviacionit/hapësirës ajrore Siguria e transportit Riparimi dhe rimëkëmbja e infrastrukturës së transportit Kufizimet e lëvizjes Vlerësimi i dëmeve dhe ndikimit
FME 2 – Komunikimi	<ul style="list-style-type: none"> Koordinimi me industrinë e teknologjisë së telekomunikimit dhe informimit Riparimi dhe rimëkëmbja e infrastrukturës së telekomunikimit Mbrojtja, riparimi dhe mbajtja e resurseve kombëtare të teknologjisë informative Mospengimi i komunikimit brenda strukturave qendrore të menaxhimit dhe reagimit ndaj incidenteve
FME 3 – Punët publike dhe inxhinieringu	<ul style="list-style-type: none"> Mbrojtja dhe riparimi emergjent i infrastrukturës Restaurimi i infrastrukturës Shërbimet inxhinierike dhe menaxhimi i ndërtimeve Mbështetje e kontraktuar emergjente për shërbimet vitale dhe jetëshpëtuese të mirëqenies
FME 4 – Zjarrfikja	<ul style="list-style-type: none"> Koordinimi i aktiviteteve qendrore të zjarrfikjes Mbështetja e operacioneve zjarrfikëse fushore, rurale dhe urbane
FME 5 – Menaxhimi Emergjent	<ul style="list-style-type: none"> Koordinimi i përpjekjeve të reagimit dhe menaxhimit të incidenteve Caktimi i misioneve Resurset dhe kapitali njerëzor Planifikimi i veprimeve gjatë incidentit Menaxhimi financiar
FME 6 – Shërbimet e kujdesit dhe strehimit masiv	<ul style="list-style-type: none"> Kujdesi masiv Ndihma emergjente Strehimi nga fatkeqësitë Shërbimet humane
FME 7 – Mbështetja me burime	<ul style="list-style-type: none"> Kapacitetet gjithëpërfshirëse kombëtare të planifikimit, menaxhimit dhe qëndrueshmërisë logjistike Mbështetja e resurseve (hapësira pune, pajisje dhe furnizime zyrrash, shërbime kontraktuese, etj.)
FME 8 – Shërbimet mjekësore emergjente dhe shëndeti publik	<ul style="list-style-type: none"> Shëndeti publik Mjekësia Shërbimet e shëndetit mendor Shërbimet mortore
FME 9 – Kërkimi dhe shpëtimi	<ul style="list-style-type: none"> Ndihma jetëshpëtuese Operacionet e kërkimit dhe shpëtimit
FME 10 – Reagimi ndaj materieve të rrezikshme	<ul style="list-style-type: none"> Reagimi ndaj vajrave dhe materieve të rrezikshme (kimike, biologjike, radiologjike, etj.) Pastrimi afatshkurtër dhe afatgjatë i mjedisit

FME 11 – Resurset natyrore dhe bujqësore	<ul style="list-style-type: none"> • Ndhimja ushqimore • Reagimi ndaj sëmundjeve të kafshëve, bimëve dhe insekteve • Siguria e ushqimit • Mbrojtja e resurseve natyrore, kulturore dhe pasurisë historike • Siguria dhe mirëqenia e kafshëve shtëpiake
FME 12 - Energjia	<ul style="list-style-type: none"> • Vlerësimi, riparimi dhe rivendosja e infrastrukturës energjetike • Koordinimi i shërbimeve të industrisë energjetike • Parashikimet energjetike
FME 13 – Siguria publike	<ul style="list-style-type: none"> • Siguria e hapësirave dhe resurseve • Planifikimi për siguri dhe resurset e asistencës teknike • Mbështetja e sigurisë publike • Mbështetja e kontrollit të qasjeve, trafikut dhe turmave
FME 14 – Rimëkëmbja afatgjate e komunitetit	<ul style="list-style-type: none"> • Vlerësimi i ndikimit në komunitetin social dhe ekonomik • Ndhimë në rimëkëmbjen afatgjate të komuniteteve të nivelit lokal dhe sektorit privat • Analizimi dhe rishikimi i zbatimit të programeve lehtësuese
FME 15 – Marrëdhëniet me jashtë	<ul style="list-style-type: none"> • Udhëzime për informim emergjent publik dhe veprime mbrojtëse • Marrëdhëniet me media dhe komunitetin • Çështjet parlamentare dhe ndërkombëtare

Organizatat Jo-Qeveritare dhe Vullnetare

OJQ-të bashkëpunojnë me reaguesit e parë, pushtetin e të dyja niveleve, agjencitë dhe organizatat tjera që ofrojnë shërbime ndihmash për mbështetjen jetësore, zvogëlimin e dhimbjeve fizike dhe emocionale dhe përkrahin rimëkëmbjen e viktimave të fatkeqësisë, kur ndihma nuk është e mundshme nga burimet tjera. Për shembull, KKK është një OJQ e cila ofron ndihma në nivelin lokal dhe gjithashtu koordinon elementin e kujdesit masiv të FME 6.

Organizatave vullnetare ofrojnë kapacitete domethënëse në përpjekjet për menaxhimin e incidenteve dhe reagimin ndaj tyre në të dy nivelet.

Sektori privat

Agjencitë parësore dhe mbështetëse koordinohen me sektorin privat për shkëmbimin efektiv të informacioneve, formësimin e mënyrave të veprimit dhe përfshirjen e resurseve në dispozicion për të parandaluar, përgatitur, reaguar dhe rimëkëmbur nga Incidentet e Karakterit Kombëtar. Për më tepër, Ministri i Punëve të Brendshme shfrytëzon grupin këshillues të sektorit privat, me prezencë të gjerë, për të siguruar këshilla në çështjet e menaxhimit të incidenteve dhe reagimit emergjent, që prekin fushëveprimin e tyre. Rolet, përgjegjësitë dhe pjesëmarrja e sektorit privat gjatë Incidenteve të Karakterit Kombëtar, dallon bazuar në natyrën e organizimit, llojit dhe efektit të incidentit.

Përgjegjësitë: Organizatat e sektorit privat mbështesin PRK-në (vullnetarisht apo me bindje, sipas ligjeve dhe rregulloreve në fuqi), duke shkëmbyer informacione me qeverinë, duke identifikuar rreziqet, duke bërë vlerësimin e dobësive, duke hartuar plane për reagim emergjent dhe vijimësi të veprimtarisë, duke ngritur gatishmërinë e përgjithshme të tyre, duke zbatuar programe përkatëse të parandalimit dhe mbrojtjes dhe duke dhuruar ose siguruar të mira dhe shërbime përmes marrëveshjeve kontraktuese për të ndihmuar në reagim dhe rimëkëmbje nga incidentet. Sipas ligjeve dhe rregulloreve në fuqi, organizatave të caktuara u kërkohet për të marrë përsipër koston e planifikimit dhe reagimit ndaj incidenteve pavarësisht nga shkaku i tyre. Në rastet e Incidenteve të Karakterit Kombëtar nga këto organizata të sektorit privat pritet që të mobilizojnë dhe angazhojnë resurset e nevojshme në dispozicion, në pajtueshmëri me planet e tyre për t'i adresuar pasojat e incidentit në ambientet e tyre vetjake, apo incidentet për të cilat, në njëfarë mënyre, ata janë përgjegjës.

Koordinimi funksional: Agjencitë parësore të secilit FME, mbajnë marrëdhënie pune me homologët e tyre përkatës të sektorit privat, nëpërmjet komiteteve të partneritetit apo mënyrave tjera.

Përfshirja e qytetarëve

Partneriteti i fuqishëm me grupet dhe organizatat qytetare, siguron mbështetje për parandalim, gatishmëri, reagim, rimëkëmbje dhe lehtësim të menaxhimit të incidenteve.

Kryqi i Kuq i Kosovës i bashkon këto grupe dhe i përqendron përpjekjet e individëve përmes edukimit, trajnimeve dhe shërbimeve vullnetare, për të ndihmuar në krijimin e komuniteteve më të sigurta më të fuqishme dhe më të përgatitura, për t'i adresuar kërcënimet e terrorizmit, krimit, çështjeve të shëndetit publik dhe fatkeqësive të të gjitha llojeve.

Këshillat Lokale për Siguri në Bashkësi, zbatojnë programet e vetëdijesimit të qytetarëve, që përfshijnë ngritjen e Ekipeve të Komunitetit për Reagim Emergjent (EREK).

III. KONCEPTI I VEPRIMIT/OPERIMIT

I përgjithshëm

Kjo pjesë përshkruan strukturat, proceset dhe protokollet koordinuese të angazhuara për menaxhimin e Incidenteve me Karakter Kombëtar. Ato janë të destinuara për të mundësuar zbatimin e përgjegjësive të qeverisë, nëpërmjet ministrive dhe agjencive përkatëse qeveritare dhe për t'i integruar angazhimet e komunave, strukturave operative rajonale, OJQ-ve dhe sektorit privat në qasjen gjithëpërfshirëse kombëtare ndaj menaxhimit të incidenteve në vendin tonë.

Kushti paraprak themelor i Ligjit për Mbrojtje nga Fatkeqësitë Natyrore dhe Fatkeqësitë Tjera dhe i PRK-së është që: incidentet në përgjithësi të përballen në nivelin më të ulët të mundshëm administrativ. Policia, zjarrfikësit, shëndeti publik, menaxhimi emergjent dhe personeli tjetër janë përgjegjës për menaxhimin e incidentit në nivelin lokal. Normalisht, në shumicën e incidenteve, resurset lokale dhe ndihmat reciproke ndër-komunale sigurojnë vijën e parë të reagimit emergjent dhe mbështetjen për menaxhimin e incidentit.

Kur një incident aktual apo i mundshëm është i përmasave, gjerësisë dhe kompleksitetit të atillë sa që konsiderohet Incident me Karakter Kombëtar në bazë të kriterëve të caktuar në këtë plan, Ministria e Punëve të Brendshme, në koordinim me ministrinë dhe agjencitë tjera qeveritare, inicion veprimet për parandalimin, përgatitjen, reagimin dhe rimëkëmbjen nga incidenti. Këto veprime ndërmerren në bashkëveprim me subjektet lokale, joqeveritare dhe të sektorit privat sipas kërcënimit apo incidentit të caktuar.

Koordinimi i përgjithshëm i aktiviteteve qendrore të menaxhimit të incidentit

Kryeministri e udhëheq vendin në reagimin efektiv dhe siguron që resurset e domosdoshme angazhohen shpejt dhe me efikasitet të plotë tek të gjitha Incidentet e Karakterit Kombëtar. Sipas nevojës, thërret takimet ndër-institucionale për t'i koordinuar çështjet e politikave dhe strategjive të veprimit.

Gjatë incidenteve aktuale apo të mundshme të Karakterit Kombëtar, koordinimi i të gjitha aktiviteteve qeveritare në mbështetje të menaxhimit të incidentit bëhet nëpërmjet Ministrisë së Punëve të Brendshme, Ministrisë dhe agjencitë tjera qeveritare, autoritetin dhe përgjegjësitë e tyre për menaxhimin e incidenteve dhe të reagimit emergjent e bartin brenda kësaj kornize koordinuese.

Koordinimi i menaxhimit të incidentit dhe ndërtimi i mënyrës së veprimeve të nivelit strategjik ndihmohet nga Grupi Ndërinstitucional për Menaxhimin e Incidentit (GNMI), i cili në të njëjtën kohë shërben edhe si trup këshillëdhënës për Ministrin e Punëve të Brendshme në cilësinë e Koordinatorit Qeveritar. Çështjet për t'u zgjidhur përtej autoritetit të Ministrisë të Brendshme i referohen për zgjidhje subjektivit përkatës në Zyrën e Kryeministrit.

Në rrafshin operativ rajonal, koordinimi dhe mbështetja e resurseve ndër-institucionale për incidentin, sigurohet nga QOE 112. Në terren, Ministri i Punëve të Brendshme përfaqësohet nga Zyrtari i Deleguar i Ministrisë (ZDM). Mbështetja e gjithmbarshme qeveritare për strukturën komanduese në vendin e ngjarjes koordinohet nëpërmjet Qendrës së Bashkuar Fushore (QBF).

QOE 112 koordinon përpjekjet reaguese rajonale, vendos prioritetet qeveritare dhe zbaton programin e mbështetjes lokale derisa të themelohet QBF.

QBF është subjekt i përkohshëm qeveritar i themeluar në nivelin lokal për koordinimin e aktiviteteve operative të ndihmës qeveritare për rajonet ose komunat e prekura gjatë Incidenteve të Karakterit Kombëtar. Korniza e krijuar nga këto struktura koordinuese është e destinuar për t'i akomoduar rolet e ndryshme që luan qeveria gjatë një incidenti, qoftë ajo mbështetje qeveritare (nëpërmjet strukturave operative rajonale për autoritetet lokale; mbështetje ndërinstitucionale; apo zbatimin i drejtpërdrejtë i autorizimeve dhe përgjegjësi qeveritare të menaxhimit të incidenteve, kur është në përputhje me ligjin. Kjo strukturë gjithashtu ngërthen rolet dhe përgjegjësitë e dyfishta të Ministrisë të Punëve të Brendshme për koordinimin e operacioneve dhe resurseve në kontekstin e menaxhimit të incidenteve.

Struktura organizative

Struktura kombëtare për menaxhimin e incidenteve vendos rrjedhën e qartë të komunikimit dhe koordinimit nga niveli lokal (taktik) tek niveli rajonal (operativ) dhe deri tek niveli qendror (strategjik). *(Për informata të hollësishme, shih Shtojcën 1: Struktura organizative kombëtare për menaxhimin e incidenteve).*

Elementet themelore organizative të PRK-së

Kjo pjesë e planit shtjellon elementet kryesore organizative në strukturë për koordinimin qeveritar të PRK-së. Të përfshira në shtjellim janë ekipet speciale dhe përbërësit tjerë shoqëruar duke përfshirë edhe subjektet e nivelit të qeverisë.

Këshilli i Sigurisë së Kosovës

Sipas Ligjit për themelimin e Këshillit të Sigurisë së Kosovës, Këshilli i Sigurisë së Kosovës ka rol këshillues në të gjitha çështjet që lidhen me sigurinë e Kosovës dhe kontributin e tij për stabilitetin rajonal. KSK rekomandon politika dhe strategji për sigurinë dhe ofron informata dhe vlerësime të gjendjes së sigurisë në Kosovë, që t'i mundësojnë Qeverisë së Republikës së Kosovës marrjen e vendimeve përkatëse lidhur me çështjet e sigurisë.

Sekretariati i Këshillit të Sigurisë së Kosovës (SKSK)

SKSK siguron që përpjekjet për menaxhimin e incidenteve vendore dhe ndërkombëtare të bashkërendohen pa vështirësi.

Komitetet për Koordinimin e Politikave (KKP)

KKP-të koordinojnë çështjet e politikave si pjesë e procesit të Qeverisë. KKP-të mund të thirren me kërkesën e çdo agjencie anëtare e komitetit mbi baza emergjente të bazuar në kërcënim, një Incidenti të Karakterit Kombëtar apo ndonjë çështje politike të natyrës urgjente.

Grupi Ndër-institucional për Menaxhimin e Incidenteve (GNMI)

GNMI është subjekt koordinues shumë-institucional i nivelit qendror, i cili ndihmon menaxhimin strategjik të incidenteve vendore për Incidentet e Karakterit Kombëtar. Ministri i Punëve të Brendshme aktivizon GNMI-në bazuar në natyrën, ashpërsinë dhe kompleksitetin e kërcënimit apo incidentit. Ministri i Punëve të Brendshme mund ta aktivizojë GNMI-në për ngjarje me profil të lartë, të shkallës së gjerë që paraqesin caqe terroriste të gjasës së lartë të ndodhjes dhe në situatat e kërcënimeve të larta. GNMI është i përbërë nga përfaqësuesit e lartë të segmenteve të MPB-së, ministritë dhe agjencitë tjera qeveritare dhe OJQ-të, sipas nevojës.

Anëtarësia e GNMI-së është elastike (modulare) dhe mund të ngritet me raste apo të organizohet për detyrë të caktuar për të siguruar ekspertizë të fushave specifike, të nevojshme për kërcënimin specifik apo incidentin e caktuar. *(Për informata të hollësishme shih Shtojcën 2: Përbërja, detyrat dhe përgjegjësitë e GNMI-së).*

Procedurat e GNMI-së

Procedurat që drejtojnë përcaktimin, aktivizimin, kthimin, mbledhjen dhe ndërveprimin operativ të anëtarëve të GNMI-së, do të zhvillohen në marrëveshje me ministritë dhe agjencitë tjera qeveritare dhe do të publikohen nga Ministria e Punëve të Brendshme në dokument të veçantë.

Qendra Operative e Ministrisë së Punëve të Brendshme (QOMP)

QO e MPB-së është nyja kryesore qendrore për menaxhimin e incidenteve vendore, koordinimin operativ dhe pasqyrën reale të situatës. QO e MPB-së është mekanizëm ndër-institucional me pozicion 24/7, që shkrin raportet e strukturave të zbatimit të ligjit, reagimit emergjent dhe sektorit privat. QO e MPB-së ndihmon shkëmbimin e informacioneve dhe koordinimin operativ të sigurisë së vendit me QO tjera qendrore, rajonale, lokale dhe joqeveritare.

Rolet dhe përgjegjësitë e QO të MPB-së përfshijnë:

- Vendosi dhe mirëmbajtjen e lidhjeve në kohë reale të komunikimit me QO tjera qendrore në nivelin kombëtar, sikurse edhe me QO përkatëse rajonale, lokale, joqeveritare dhe me elementet përkatëse të sektorit privat;
- Mirëmbajtjen e komunikimit me subjektet e infrastrukturës kritike dhe shkëmbimin e informacioneve për resurset kryesore të sektorit privat;

- Mirëmbajtjen e komunikimit me zyrtarët qendrorë të menaxhimit të incidenteve;
- Koordinimin e resurseve përkatëse për menaxhimin e incidenteve vendore dhe parandalimin e akteve terroriste;
- Sigurimin e pasqyrës reale të situatës vendore, pasqyrën e përbashkët operative dhe mbështetjen e GNMI-së;
- Veprimin si kanal parësor i Qendrës së Situatave të Zyrës së Kryeministrit dhe GNMI-së për pasqyrën reale të situatës në vend.

QO e MPB-së përbëhet nga qendra e monitorimit dhe koordinimit operativ 24/7 e shumë agjencive dhe elementet e integruara të segmentit të analizës së informacioneve dhe mbrojtjes së infrastrukturës kritike si dhe segmentit të gatishmërisë dhe reagimit emergjent. Këto elemente punojnë në koordinim të ngushtë për të adresuar analizimin e informacioneve dhe koordinimin e aktiviteteve të reagimit.

Qendra Operative e Agjencisë së Menaxhimit Emergjent (QOAME)

QOAME është qendër shumë institucionale e cila siguron koordinim të përgjithshëm të reagimit qendror, për Incidentet me Karakter Kombëtar dhe zbatim të programit të menaxhimit të emergjencave. AME mban QOAME si komponentë funksionale të QOMPB-së në mbështetje të operacioneve të menaxhimit të incidenteve. QOAME monitoron incidentet e mundshme apo në zhvillim të karakterit kombëtar dhe mbështet përpjekjet e komponenteve rajonale dhe fushore. Funkzioni i QOAME-së në mbështetje të planifikimit dhe koordinimit të operacioneve të menaxhimit të incidenteve përfshinë:

- Monitorimin e gatishmërisë së nivelit kombëtar të ekipeve dhe resurseve të reagimit emergjent;
- Në koordinim me QOE 112, bën iniciimin e detyrave të caktuara për misione apo marrëveshje për kompensim për aktivizimin e ministrive dhe agjencive tjera qendrore;
- Aktivizimin dhe dislokimin e subjekteve të nivelit kombëtar, siç janë Ekipet e Reagimit Emergjent (ERE);
- Koordinimin dhe mbështetjen e reagimit qendror ndaj Incidenteve aktuale apo të mundshme të Karakterit Kombëtar;
- Sigurimin e menaxhimit të objekteve, furnizimeve dhe pajisjeve fushore;
- Koordinimin, reagimin operativ dhe planifikimin e ndarjes së resurseve me ministrinë dhe agjencitë përkatëse qeveritare, QOE-të 112 dhe QBF-në;
- Përcjelljen dhe menaxhimin e ndarjes së resurseve qendrore;
- Grumbullimin, vlerësimin dhe shpërndarjen e informacioneve lidhur me reagimin ndaj incidentit dhe gjendjen e resurseve; dhe
- Përpilimin dhe shpërndarjen e paralajmërimeve dhe urdhrave operativë në koordinim me elementet tjera të QOMPB-së.

Për më tepër, QOAME zgjidh konfliktet e mbështetjes qendrore me resurse dhe çështjet tjera zbatuese të dorëzuara nga QBF-ja. Ato çështje, të cilat nuk mund të zgjidhen nga QOAME drejtohen tek GNMI.

Qendra e Bashkuar Fushore

Qendra e Bashkuar Fushore (QBF) është qendër koordinuese shumë-institucionale e themeluar në rrafshin lokal. QBF siguron vend qendror për koordinimin e mekanizmave qendrorë, rajonalë, lokalë, joqeveritarë dhe të sektorit privat me përgjegjësi parësore për reagim ndaj kërcënimeve dhe për mbështetje të incidentit. QBF mundëson koordinim efektiv dhe efikas të veprimeve qendrore lidhur me parandalimin, reagimin dhe rimëkëmbjen nga incidenti. *(Për informata të hollësishme, shih Shtojcën 3: Struktura organizative e QBF-së gjatë fatkeqësive).*

Post-Komanda e Incidentit

Niveli taktik i organizimit në vendngjarje për komandim dhe menaxhim të incidentit është i vendosur në Post-Komandën e Incidentit (PKI). Normalisht, PKI është i përbërë prej zyrtarëve të caktuar për menaxhim të incidentit dhe reaguesit e agjencive qendrore, strukturave operative rajonale dhe shërbimeve lokale si dhe nga sektori privat dhe organizatat joqeveritare. Kur janë të përfshirë shumë autoritete komanduese, PKI mund të udhëhiqet nga Komanda e Bashkuar, e përbërë prej zyrtarëve që kanë autoritet legal apo përgjegjësi funksionale për incidentin. Komanda e Bashkuar siguron drejtpërsëdrejti në vendngjarje kontroll të operacioneve taktike dhe ndihmon Sistemin e Komandës së Incidentit (SKI-në) e SIME-së, ku përfshihen Sektorët e Operativës, Planifikimit, Logjistikës dhe Financave/Administratës.

PKI zakonisht vendoset në apo në afërsi të vendit të incidentit. Vendi përzgjidhet nga institucioni, i cili ka autoritetin parësor legal për menaxhimin e incidentit në këtë nivel. Në përgjithësi, për çdo incident ngritet nga një PKI.

Qendra për Rimëkëmbje nga Fatkeqësitë (QRF)

Kur ngritet, në koordinim me strukturat operative rajonale dhe autoritetet lokale, QRF është komponentë satelite e QBF-së dhe siguron hapësirë qendrore ku personat e prekur nga fatkeqësia mund të pajisen me informacione lidhur me programet e ndihmave për rimëkëmbje nga fatkeqësitë nga organizatat e ndryshme qendrore, lokale, sektori privat dhe organizatat vullnetare.

Ekipi për Reagim Emergjent

ERE është grupi kryesor ndër-sektorial i cili e plotëson QBF-në me personel. ERE është i përbërë nga stafi i AME dhe personeli i FME-ve. ERE përfshinë një element avancues të quajtur ERE-A i cili kryen vlerësime dhe inicion koordinimin me nivelin lokal dhe dislokimin fillestar të resurseve qeveritare. Secili rajon i AME-së mban një ERE të gatshëm për dislokim në reagim ndaj kërcënimeve apo incidenteve aktuale.

ERE siguron personelin për QBF-në dhe siguron që rezervat qeveritare janë në dispozicion për përmbushjen e kërkesave të nivelit qendror dhe ato të nivelit lokal të identifikuar nga ZKK. Madhësia dhe përbërja e ERE-së është e ndryshueshme, varësisht nga shtrirja dhe përmasa e ngjarjes.

Zakonisht, struktura organizative e ERE-së ngërthen Grupin Koordinues të QBF-së, Stafin Koordinues të QBF-së dhe katër sektorët e QBF-së (Operativën, Planifikimin, Logjistikën, Financat/Administratën).

ERE-A dislokohet gjatë fazave të hershme të një incidenti. Udhëhiqet nga një udhëheqës ekipi nga AME-ja dhe është i përbërë nga stafi programor dhe mbështetës dhe përfaqësuesit e agjencive të FME-ve të zgjedhura. Një pjesë e ERE-A dislokohet në QOE 112 apo në mjedise tjera, për të punuar drejtpërsëdrejti me komunat për të marrë informacione lidhur me efektin e ngjarjes dhe për t'i identifikuar kërkesat specifike të komunave për ndihmën qeveritare në menaxhimin e incidentit.

ERE-A konsultohet dhe koordinon me subjektet qeveritare, rajonale dhe lokale për të përcaktuar vendin e QBF-së dhe qendrës për mobilizim. ERE-A zhvillon analizën fillestare të njohjes së situatës duke përfshirë ndryshimet në topografi të shkaktuara nga incidenti, efektet në mjedisin fizik dhe social dhe dokumentimin e humbjeve të shmangura nga masat paraprake të parandalimit për të shërbyer si bazament për strategjitë mbështetëse të shtetit.

Reagimi proaktiv qeveritar ndaj ngjarjeve katastrofike

PRK vendos politikat, procedurat dhe mekanizmat për reagimin proaktiv qeveritar ndaj ngjarjeve katastrofike. Ngjarja katastrofike është çdo incident natyror dhe i shkaktuar nga faktori njeri, përfshirë terrorizmin që rezulton me lëndime, dëme apo çrregullime të niveleve jashtëzakonisht të mëdha që ndikojnë keq në popullatë, infrastrukturë, mjedis, ekonomi, moralin kombëtar dhe/apo funksionet qeveritare. Ngjarja katastrofike mund të ketë ndikim afatgjatë, zakonisht tejkalon menjëherë resurset e zakonshme në dispozicion të strukturave operative rajonale, autoriteteve lokale dhe të sektorit privat në zonën e prekur dhe çrregullon dukshëm funksionet qeveritare dhe shërbimet emergjente deri në masën që mund të kërcënohet siguria kombëtare. Të gjitha ngjarjet katastrofike janë Incidente të Karakterit Kombëtar.

Zbatimi i protokolleve proaktive qeveritare

Protokollet për reagimin proaktiv qeveritar më së shumti do të zbatohen për rastet katastrofike, të cilat përfshijnë armë kimike, biologjike, radiologjike, nukleare dhe të shkatërrimit në masë, tërmetet e shkallës së lartë apo fatkeqësitë tjera natyrore dhe teknologjike në apo afër zonave të populluara.

Parimet udhëzuese për reagimin proaktiv qeveritar

Parimet udhëzuese për reagimin proaktiv qendror përfshijnë si në vijim:

- Misioni parësor është shpëtimi i jetës; mbrojtja e infrastrukturës kritike, të mirave materiale dhe mjedisit, kontrolli i ngjarjes dhe ruajtja e sigurisë kombëtare.
- Procedurat standarde lidhur me kërkesat për ndihmë mund të shpejtohen apo (nën rrethana të jashtëzakonshme), të suspendohen në prag të një ngjarjeje të shkallës katastrofike.
- Resurset reaguese qendrore të përcaktuara do të dislokohen dhe fillojnë operacionet e domosdoshme, sipas nevojës, për të filluar aktivitetet për shpëtimin e jetës.
- Koordinimi i plotë me rajone dhe komuna do të ndodh, por procesi i koordinimit nuk guxon ta vonojë apo ndalojë dislokimin e shpejtë dhe përdorimin e resurseve kritike.

IV. VEPRIMET NË KUADËR TË MENAXHIMIT TË INCIDENTIT

Kjo pjesë e planit përshkruan veprimet e menaxhimit të incidentit duke u renditur nga njoftimi fillestar për kërcënimin deri tek përpjekjet e hershme koordinuese për ta vlerësuar dhe përçarë kërcënimin, aktivizimi paraprak i strukturës së FME-së përkatëse, dislokimi i resurseve qeveritare në mbështetje të operacioneve të reagimit dhe rimëkëmbjes nga incidenti. Këto veprime jo patjetër ndodhin sipas radhës; shumica mund të ndërmerren njëkohësisht në reagim ndaj kërcënimeve apo incidenteve individuale apo të shumëllojshme.

Figura 4 përshkruan veprimet fillestare në kuadër të menaxhimit të incidentit. Në rastet kur parashihet që një Incident i Karakterit Kombëtar është i pashmangshëm apo kur tanimë ka ndodhur, vlerësimi dhe koordinimi i brendshëm paraprak zakonisht kryhen paralelisht. Në këtë rast MPB-ja lëviz shpejt në drejtim të koordinimit të aktiviteteve të shumëfishta qeveritare për të përfshirë me sa vijon: shkëmbimin e informacioneve, zhvillimin e brendshëm të mënyrës së veprimit, alarmimin dhe dislokimin e resurseve,

koordinimin operativ dhe ndihmat tjera sipas nevojës, në konsultim dhe koordinim me ministrinë dhe agjencitë tjera qendrore dhe juridiksionet e goditura.

Njoftimi dhe vlerësimi

Organizatave qendrore, rajonale, lokale, të sektorit privat dhe ato joqeveritare raportojnë kërcënimet, incidentet aktuale dhe të mundshme duke përdorur linjat dhe kanalet e caktuara të komunikimit. QOMPB pranon informacione lidhur me kërcënimet dhe operacionet lidhur me incidentet apo incidentet e mundshme dhe bënë një përcaktim fillestar për të koordinuar aktivitetet e shkëmbimit qendror të informacioneve dhe të menaxhimit të incidenteve.

Obligimet për raportim

QOE qendrore, rajonale, lokale, të sektorit privat dhe OJQ-ve janë të obliguara ose të inkurajuara për t'i raportuar informacionet për incidentin tek QOMPB, e cila të njëjtat i raporton tek QSKSK.

- **Ministrinë dhe agjencitë qendrore:** Nga ministrinë dhe agjencitë qendrore kërkohet që t'i raportojnë informacionet lidhur me incidentet aktuale apo të mundshme të Karakterit Kombëtar në QOMPB. Ky informacion mund të përfshijë:
 - Zbatimin e planit të reagimit emergjent të ministrisë apo agjencisë qendrore;
 - Veprimet e parandalimit, reagimit apo rimëkëmbjes nga një Incident të Karakterit Kombëtar për të cilin ministria apo agjencia qendrore bartë përgjegjësinë sipas ligjit apo udhëzimit përkatës;
 - Dorëzimi i kërkesave për ndihmë, apo pranimi i kërkesave nga një ministri apo agjenci tjetër qendrore në kontekst të një Incidenti me Karakter Kombëtar;
 - Pranimin e kërkesave për ndihmë nga autoriteti lokal; OJQ-të; apo sektori privat në kontekst të një Incidenti me Karakter Kombëtar dhe
 - Aktivitetet e dyshimta apo kërcënimet me lidhje të mundshme terroriste.
- **Strukturat qendrore rajonale:** Strukturat qendrore rajonale dhe strukturat e menaxhimit emergjent përdorin mekanizmat ekzistues të raportimit dhe inkurajohen që t'i raportojnë informacionet lidhur me Incidentet aktuale apo të mundshme me Karakter Kombëtar në QOMPB, duke përdorur procedurat e vendosura nga MPB-ja. Në këto informacione përfshihen:
 - Zbatimi i një plani apo veprimi të menaxhimit të incidentit apo të reagimit emergjent për parandalim, reagim apo rimëkëmbje nga Incidenti me Karakter kombëtar;
 - Aktivizimi i marrëveshjeve për ndihmë reciproke në reagim ndaj incidenteve që kërkojnë ndihmë qeveritare.
- **Komunat:** Informacionet lidhur me incidentet e karakterit kombëtar komunat i komunikojnë nëpërmjet mekanizmave të caktuar në QOMPB në koordinim me zyrtarët e strukturave rajonale dhe QOE 112 përkatës.
- **Spektori privat/Organizatave joqeveritare:** Spektori privat dhe organizatave joqeveritare janë të inkurajuara t'i komunikojnë informacionet lidhur me incidentet aktuale apo të mundshme me karakter kombëtar në QOMPB nëpërmjet mekanizmave ekzistues të raportimit si dhe nëpërmjet organizatave për shkëmbimin dhe analizimin e informacioneve.

Figura 4. Rrjedha e veprimeve fillestare për menaxhimin të incidentit në nivel qendror

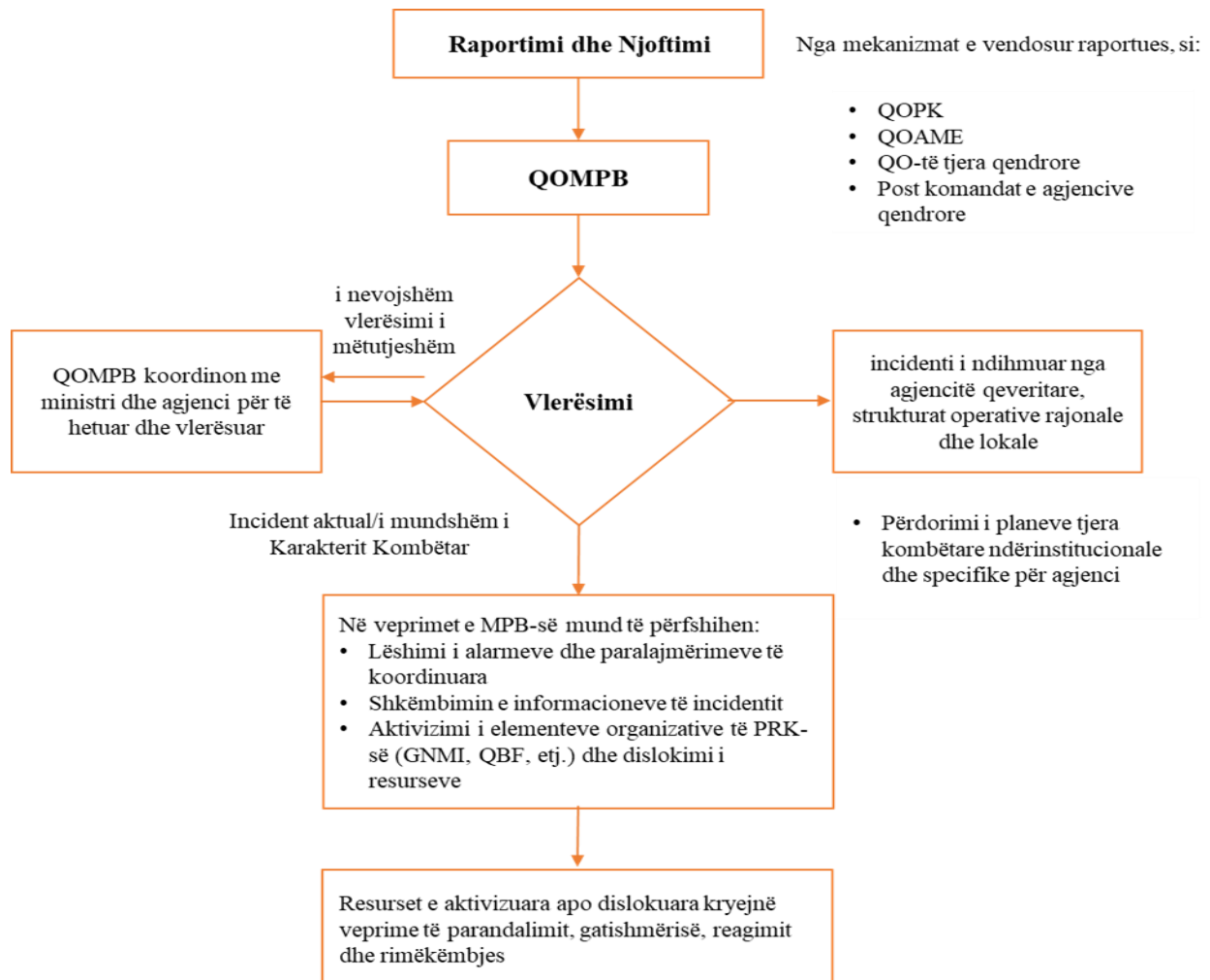
(Për informata të hollësishme për shpërndarjen e paralajmërimeve dhe buletineve, kërcënimet në rritje të identifikuara në nivelin qendror, procedurat e aktivizimit, elementet organizative të zyrave qendrore, elementet operative rajonale dhe elementet fushore shih Shtojcën 4.)

Kërkesat për ndihmë nga MPB-ja

Kërkesat për ndihmë nga MPB-ja mund të vijnë nga kryetarët e komunave, të cilët kërkojnë ndihmë sipas Ligjit për mbrojtje nga fatkeqësitë natyrore dhe fatkeqësitë tjera apo nga agjencitë qendrore për nevoja mbështetëse ndërinstucionale. (Për informata të hollësishme shih Shtojcën 5: Procedurat e paraqitjes së kërkesave për ndihmë nga MPB-ja).

Veprimet gjatë incidentit

Kur ndodh një incident, prioriteti kalon nga parandalimi, gatishmëria dhe zvogëlimi në aktivitetet e reagimit të shpejtë dhe të menjëhershëm për shpëtimin e jetës, ruajtjen e të mirave materiale, mjedisit dhe strukturës sociale, ekonomike dhe politike të komunitetit të prekur.

Për përforcimin e reagimit fillestar ndaj një incidenti disa agjenci qendrore mund të veprojnë në PKI si reagues të parë dhe të marrin pjesë në strukturën e Komandës së Bashkuar. Kur ngritet QBF, Grupi Koordinues i saj vendos prioritetet operative qendrore. QBF siguron resurse në mbështetje të KB dhe ekipet e menaxhimit të incidentit që zhvillojnë operacione në vendin e ngjarjes nëpërmjet QOE-ve rajonale dhe atyre lokale.

Varësisht nga shtrirja dhe përmasa e incidentit QOAME aktivizon FME-të përkatëse (sipas nevojës) për t'i mobilizuar mjetet dhe dislokimin e resurseve për mbështetjen e incidentit. QOAME ndihmon dislokimin dhe transportin e ERE-ve dhe ekipeve tjera dhe kapaciteteve të specializuara varësisht nga natyra e incidentit. Veprimet tjera reaguese përfshijnë vendosjen e QBF-së dhe mjediseve tjera fushore dhe sigurimi i një vargu mbështetjesh për menaxhimin e incidentit, shëndetit publik dhe nevojave tjera të komunitetit.

Veprimet reaguese gjithashtu përfshijnë veprimet e institucioneve të zbatimit të ligjit, zjarrfikjes, ambulancave dhe shërbimeve emergjente mjekësore, kontrollit emergjent të vërshimeve, evakuimet, informimin publik emergjent, veprimet e ndërmarra për zvogëlimin e dëmeve shtesë, kërkim-shpëtimin urban, vendosjen e mjediseve për përkujdes masiv, furnizimin me shërbime shëndetësore, të ushqimit, ujë të pijshëm dhe domosdoshmëritë tjera emergjente, pastrimin e rrënojave, riparimin emergjent të infrastrukturës kritike, kontrollin, frenimin dhe zhvendosjen e ndotësve mjedisor dhe mbrojtjen e shëndetit dhe sigurisë së reaguesve.

Gjatë reagimit ndaj incidentit terrorist, veprimet e institucioneve të zbatimit të ligjit për grumbullimin dhe ruajtjen e provave dhe kapjen e autorëve të krimit janë jetike. Këto veprime ndodhin paralelisht me operacionet e reagimit të domosdoshëm për shpëtimin e jetës dhe mbrojtjen e të mirave materiale dhe koordinohen ngushtë me përpjekjen për zbatimin e ligjit, për të ndihmuar grumbullimin e provave pa ndikuar në operacionet në zhvillim për shpëtimin e jetës.

Në kontekst të incidentit të vetëm, kur përfundojnë aktivitetet reaguese dhe misionet e shpëtimin të jetës, përqendrimi kalon nga operacionet e reagimit në ato të rimëkëmbjes dhe nëse është e mundshme në ato të zvogëlimin të rrezikut. Sektori i Planifikimit i QBF-së harton planin e demobilizimit për lirimin e komponenteve përkatëse.

Demobilizimi

Kur prezenca e koordinimit të centralizuar qendror nuk është më e nevojshme në zonën e prekur, Grupi Koordinues i QBF-së zbaton planin e demobilizimit për transferimin e përgjegjësive dhe mbylljen e QBF-së. Pas mbylljes së QBF-së, menaxhimi dhe monitorimi i programeve afatgjata të rimëkëmbjes kalon tek agjencitë individuale dhe zyrat qendrore, sipas nevojës.

Raporti pas veprimit

Pas një incidenti, grupi koordinues i QBF-së e dorëzon një raport tek MPB duke renditur sukseset, problemet dhe çështjet kyçe operative që kanë ndikim në menaxhimin e incidentit. Raporti përfshinë informacionet e nevojshme kthyes nga të gjithë partnerët qendrorë, lokalë, joqeveritarë dhe të sektorit privat pjesëmarrës në incident. Secila agjenci qendrore e përfshirë duhet të mbajë shënime për aktivitetet e saj për të ndihmuar në përgatitjen e raportit të saj të pasveprimit. AME e mbështet dhe i kontribuon këtij aktiviteti.

V. MENAXHIMI DHE MIRËMBAJTJA E VAZHDUESHME E PLANIT

Mirëmbajtja e planit

AME, në koordinim të ngushtë me MPB-në, është përgjegjëse për menaxhimin dhe mirëmbajtjen e PRK-së. Rishikimi i rregullt i PRK-së do të bëhet çdo katër (4) vjet dhe plotësim-ndryshimi i tij do të bëhet periodikisht sipas nevojave të përfshirjes së udhëzimeve të reja, ndryshimeve legislative dhe procedurale bazuar në mësimet e nxjerra nga ushtrimet dhe ngjarjet aktuale. *(Për procedurat e rishikimit dhe plotësim-ndryshimit të planit, shih Shtojcën 6).*